

TARPTAUTINIS BESTSELERIS

LAIKO

VEIKSMO TRILERIS MĄSTANTIEMS ŽMONĖMS

TIM TIGNER

KAINA

KAI IŠTINKA NEMIRTINGUMAS

ATRADIMAS, APIE KURĮ NIEKAS NEGALI SUŽINOTI

TYTO ALBA

LAIKO

TIM TIGNER

KAINA

KAI IŠTINKA NEMIRTINGUMAS

ROMANAS

Iš anglų kalbos vertė

Rita Kaminskaitė

VILNIUS 2020

Tim TIGNER
THE PRICE OF TIME
Independently published, 2019

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama ši kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

Copyright © 2019 Tim Tigner

All rights reserved.

© Rita Kaminskaitė, vertimas į lietuvių kalbą, 2020

© „Tyto alba“, 2020

ISBN 978-609-466-485-4

PIRMAS SKYRIUS
VIENA PROBLEMA

Palo Altas, Kalifornija
1999 m. gruodžio 24 d.

Pirsas Diubua, stengdamasis paslėpti irzulį, sugniaužė mėsingus kumščius. Nebuvo pratęs prie nemandagaus elgesio. Nesitikėjo to iš žmonių, kuriuos finansiškai remia. Ir tikrai nesitikėjo, kad Kūčių vakarą jį iškvies trenktis už tūkstančio kilometrų.

Kokios svarbos reikalas negali palaukti kelių savaitių, iki ketvirčio susitikimo? Ar tie vadovaujantys pasipūtėliai kažkaip pajuto, ką planuoja jų angelas investuotojas? Ar atspėjo, kad po septynerių nusivylimo metų jis nori padėti tašką ir žengti į naują tūkstantmetį laisvas nuo praeities klaidų – ir nuo milijono dolerių vertės čekių kas ketvirtį? Ar gali šis galios demonstravimas būti paskutinis direktorės orumo gestas einant šias pareigas?

Pirsas tikėjosi, kad klysta. Gal jie rado kitą investuotoją. Ką nors, kas sugebės nukreipti tyrimus pažangesne linkme ir gauti deramą rezultatą. Bet, laukdamas vėluojančių vadovų, sėdėjo ramia širdimi.

Pirso žvilgsnis nukrypo nuo trijų tuščių kėdžių prie penkių

veidų žmonių, sėdinčių prie stalo posėdžių kambaryje Silicio slėnyje. Stalo, už kurį mokėjo Pirsas, kaip ir už visa kita gretimuose kabinetuose ir laboratorijoje. Trys mokslininkai žibančiomis akimis, sekretorė ir finansų direktorius sėdėjo tyliai, studijavo dokumentus, vengdami investuotojo akių.

Nors jie kalbėjo prislopintais balsais ir apsimestinau natūraliai elgėsi, Pirsas jautė kambaryje tyrančią įtampą. Kažkas vyksta ir – velniai griebtu! – jie žino, kas. Tik neišsидуoda.

Suiręs dėl tokių žaidimų, Pirsas pasiėmė telefoną ir paskambino savo vairuotojui – jis buvo ir pilotas. Švaistydamas pinigus Pirsas nebūtų praturtėjęs.

– Bet kurią minutę galime traukti namo. Žiūrėk, kad lėktuvas būtų parengtas.

– Taip, pone.

„Taip, pone“, – pagaliau išgirdo tinkamą atsakymą. „Mes nežinome, kur jie, bet, patikėkite, netrukus bus čia“, – skambėjo nepalyginti bjauriau.

Išjungdamas telefoną Pirsas suprato, kad jam niekada iš tikrųjų nerūpėjo nė vienas iš *Eos* komandos. Jų mokslas – taip, šis jam patiko. Kaip ir darbo etika. Septyni iš aštuonių buvo susituokę su darbu ir tik darbu gyveno, užsisėdėdavo biure iki išnaktų. Bet dauguma jų buvo veikiau avys nei vilkai. Žinoma, direktorė Liza Perera mokėjo parodyti dantis. Ir finansų direktorius Feliksas Džentris kartkartėmis iššiepėdavo iltis. Tačiau jie nebuvo tikri plėšrūnai. Nei jų gauja.

Kai priimamajame pasigirdo triukšmas, Pirsas krapštė įkurią smiliaus odelės atplaišą. Priminimas apie neseniai skaldytas malkas. Tikriausiai atvyko ilgai laukta vadovybė. *Eos Pharmaceuticals* turėjo tik aštuonis darbuotojus.

Po sekundės pro posėdžių salės duris įžengė Liza Perera ir

Deividas Hiumas, ir visų galvos pasisuko jų pusėn. Nuo Lizos veido nedingo patyrusios direktorės pasitikėjimas savimi, bet dabar ji atrodė veikiau sukrėsta nei demonstratyviai įžūli. Vyriausiasis mokslo darbuotojas blogiau slėpė jausmus. Žvilgsnis apstulbusio žmogaus ir žingsnis netekęs įprasto gyvumo.

Nė vienas neatsiprašė, kad pavėlavo.

Liza atsisėdo stalo gale priešais Pirsą. Deividas įsitaisė vienoje iš dviejų kėdžių jai iš kairės. Liza giliai įkvėpė ir ištarė:

– Mes ką tik iš Kirsten Besanko namų.

Lizai kalbant visų akys nukrypo į vienintelę tuščią kėdę.

– Šįryt Kirsten mirė. Vyras rado ją baseine, kai po rytinio pasiplaukiojimo neatėjo pusryčių.

Visi prie stalo aiktelėjo.

Alison nesitvardydama ėmė šniurkščioti.

Liza atsakė į klausimą, kuris sukosi visų galvose:

– Paramedikai nežino, kas nutiko. Gal insultas ar širdies priepuolis.

– Jai tik trisdešimt treji, – pasakė Risas.

– Ir ji buvo šešis mėnesius nėščia, – pridūrė virkaudama Alison. – Kirsten nenorėjo, kad kas nors žinotų.

Pirsas keliuose veiduose pastebėjo šoką – bet ne visuose. Jį ši žinia nelabai nustebino. Atsakymas piršosi savaime: nėštumas gerokai padidina insulto tikimybę.

Jis neužsiminė apie šią sąsają. Atskrido tokį kelią iš Montanos šiaurės ne tam, kad kalbėtų apie Kirsten. Jau geriau paragins juos grįžti prie reikalo.

– Kodėl greičiau nebaigus šio susitikimo, kad visi galėtų mėti užsiimti savais darbais? Liza, užsiminei, kad turime apsvarstyti kažką nepaprastai svarbaus.

Direktorė ne be valios pastangų susitvardė ir giliai įkvėpė,

akimirką užsimerkdama. Pirmą kartą Pirsas matė ją kitokią – ne pasipūtusią ir rafinuotą.

Liza Perera buvo fotogeniška ir pasižymėjo amerikiečiams būdingu nuovokumu, vis dėlto ją pavadintum veikiau miela nei gražia. Kaštoniniai plaukai iki pečių, su jais derančios ryškios rudos akys ir šypsena, slepianti galingas it kompiuteris smege-nis. Pirsas nenustebtų, jei žlugus karjerai biotechnologijų sri-tyje ši moteris imtų vesti pokalbių laidą.

– Taip, žinoma, – atsakė Liza, vėl atgaudama formą, pasi-keitė ne tik jos išvaizda, bet ir balsas. – Ačiū, kad atvykai per šventes ir dar taip staiga iškvieštas.

Pirsas nusprendė imtis vadovauti pokalbiui.

– Telefonu nesuteikėi didelio pasirinkimo. Kaip ir daugiau informacijos.

– Jau sakiau tau, kad kai ką geriau pasakyti asmeniškai. Tad perduodu žodį Deividui. Jis nusipelnė šios garbės.

Deividas Hiumas, medicinos mokslų daktaras ir vyriausia-sis mokslo darbuotojas, ir buvo ta priežastis, dėl kurios Pirsas rėmė *Eos Pharmaceuticals*. Investuodamas Pirsas rėmėsi žmo-nėmis. Nors Deivido septynerių metų darbo rezultatai nuvylė, Pirsas vis vien laikė jį protingiausiu kada nors sutiktu žmogumi.

Deja, protas dar ne viskas.

Deividas pakėlė galvą. Jam ruošiantis kalbėti akyse vėl su-žibo ugnis.

– Eksperimentą prireikė pakartoti keturiasdešimt du kar-tus – tai daugiau, nei tikėjaisi iš pradžių, ir beveik dukart dau-giau, nei prognozavau, kai mes pirmą kartą paėmėm tavo pini-gus, tačiau keturiasdešimt trečias kartas pasirodė sėkmingas.

Pirsas pajuto, kaip jo širdis sutvaksėjo greičiau. „Ar Deivi-das ką tik pasakė „sėkmingas“?“

– Tau pavyko?

– Mums pavyko, – patvirtino Deividas, džiugi jo veido išraiška išblaškė visas dvejonas. – Po naujausio mūsų mišinio telomeros išliko nepakitusios per tūkstančius ląstelių reprodukcinių ciklų. Išsigimimas lygus nuliui.

Telomeros – tai tarsi metaliniai galiukai DNR užtrauktuko galuose. Ląstelei dalijantis, telomeros užtikrina, kad išsiskirdamos ir susijungdamos dvi ilgos spirалės nesuspainiotų. Jei telomerų veikla sutrinka, žmonės susergera vėžiu. Kai jos nusidėvi, žmonės susensta. Jei telomeros išliks puikios būklės, *Eos* – produktas vadinosi kaip ir jų kompanija – taps nemirtingumo eliksyrų.

Bent jau teoriškai.

Pirsas negalėjo patikėti savo ausimis, nors apie šią akimirką svajėjo septynerius metus.

– Ką tu pasakei?

Džiugus Deivido žvilgsnis nesuvirpėjo.

– Negalėčiau tvirtinti, jei nebūtų atlikti išsamūs, ilgalaikiai klinikiniai bandymai. Tačiau šiuo metu, remdamiesi visais turimais duomenimis, mes manome, kad galime sustabdyti žmogaus senėjimą dviem *Eos* injekcijomis per metus.

– Ką?

– Po pirmos injekcijos žmonės nepasens nė diena.

Pirsui atėmė kalbos dovaną, bet jis greitai atitoko. Per gerai, kad būtų tiesa.

– Mes įsitikinę, kad *Eos* galima pradėti vartoti, – Deividas apvedė ranka stalą. – Mes visi jau tai padarėme.

Pirsas jautėsi taip, tarsi jie ką tik būtų įkrovę jo svajones naujos galingos energijos. Jei Deividas ir kiti tiki *Eos* saugumu ir veiksmingumu tiek, kad pavartojo patys, jie jo nemausto. Kai

kalbama apie mokslą ir saugumą, jie rimti žmonės. Geriausi savo srityje.

– Tikėjausi tik truputį sulėtinti senėjimą. Gauti papildomus kelerius metus. Gal dešimt. O tu sakai, kad atradote nemirtinumą?

Deividas kilstelėjo ranką, bet kiti mokslininkai žvelgė taip, tarsi būtų pritariamai linktelėję. Risas, Erikas, net Alison švytėjo neslepiamu išdidumu.

– Ne, toli gražu. *Eos* vartosiantys žmonės vis dar gali mirti dėl daugelio priežasčių.

– Tik ne dėl senyvo amžiaus, – pareiškė Pirsas.

– Tai sako visi mūsų rodmenys.

Pirsas, pagautas nevaldomo energijos protrūkio, pašoko ant kojų.

– Na, tuomet visiems linksmų Kalėdų! Netrukus tapsime turtingiausi žmonės pasaulyje.

Jis ėmė žingsniuoti, mintys bėgo toli į priekį.

– Jei sakai tiesą, *Eos* vertas daugiau nei visa Saudo Arabijos nafta. Nėra pinigų sumos, kurios žmonės nenorėtų už tai pakloti, ir nė vieno, kuris nenorėtų mokėti. Didžiosios farmacijos kompanijos aukcionuose eis iš proto. Už teisę naudoti gausime šimtus milijardų.

Pirsas bandė mintyse suskaičiuoti ir vėl pajuto energijos antplūdį. Įsivaizdavo tikėtinas pajamas. Karališką pinigų šaltinį. Jam priklausančius procentus. Jis ką tik tapo turtingiausiu žmogumi pasaulyje – net jei niekas to nežino.

Deividas, stabdydamas Pirsą, staiga kilstelėjo kitą ranką.

– Yra viena problema. Mes negalime *Eos* parduoti.

ANTRAS SKYRIUS

VIENAS SPRENDIMAS

Liza Perera žiūrėjo į kompanijos prezidentą ir mėgino nekreipti dėmesio į tuščią kėdę sau iš kairės. Jau seniai įtarė, kad Pirsas* tėvai taip jį pavadino vien išvydę akis – tokio skvarbaus žvilgsnio jai dar neteko matyti. Bet Liza jį atrėmė.

Pirsas per keletą sekundžių išgyveno gal pusę visų žmogiškų jausmų. Nuo irzulio iki sutrikimo, paskui netikėjo savo ausimis, tada jį apėmė viltingas džiugesys, paskui tapo prišlėgtas, o dabar įsiuto.

Liza pričiupo savo kaubojų ir netrukus praneš jam džiugią žinią, bet kol kas tegul kiek paprakaituoja. Pirsas ketino juos mesti. Užsukti jos kompanijai deguonį. Tegul kelias sekundes pasikankina, tegul šią didžio triumfo akimirką pajunta jos galia, kad nedvejotų kitą kartą, kai jai prireiks pagalbos.

– Kodėl negalime parduoti *Eos*? – paklausė Pirsas, kone grieždamas krūminiais dantimis.

– Atsižvelgdami į pasekmes, – atsakė Liza.

* *pierce* – pragręžti, pereiti kiaurai (*angl.*).

– Tas pasekmes aš apsvarsčiau dvidešimt aštuonis kartus prieš išrašydamas jums kiekvieną milijono vertės čekį.

– Sekundei pamiršk pinigus ir galvok plačiau.

Pirsas mostelėjo ranka kaip nusivylusi beždžionė.

– Sakai pamiršti pinigus žmogui, kuris septynerius metus finansavo jūsų svajones ir pragyvenimą? Kaip siaubingai patogu. Ir visiškai nerealu.

Silicio slėnis pritraukia geriausias ir ryškiausias asmenybes. Išstvermingiausias ir taktiškiausias žmones. Visi dega įkarščių dalyvauti daug žadančiuose projektuose, trokšta dirbti dieną naktį siekdami šlovės ir fantastiško finansinio atlygio. Tai viena iš tų retų akimirkų, kai rinktinių mokslininkų ir inžinierių darbas iš tikrųjų pranoko lūkesčius. Akimirka, kai susiliejo svajonės ir tikrovė.

Liza buvo pasiryžusi mėgautis kiekviena akimirka. Ir leisti pasimėgauti savo komandai.

Ji atsisuko į Deividą ir mostu suteikė jam žodį.

– Kaip atrodo pasaulis, kuriame niekas nesensta? – paklausė Deividas, o rami veido išraiška ir mandagus tonas rodė, kad jo neišmušė iš vėžių kompanijos prezidento protrūkis.

Liza žavėjosi savo vyriausiojo mokslo darbuotojo gebėjimu sureguliuoti padėtį – su bet kuo ir bet kada. Jis turėjo kažką nuginkluojančio ir įkvepiančio, kad ir kokios aplinkybės. Liza spėjo, kad jis tiesiog moka pažadinti geriausias kiekvieno žmogaus angelus, nes dėl savo beribio proto geba pažvelgti į pasaulį jų akimis. Be to, Deividas ir atrodė kaip Kristus – ilgais plaukais, skulptūriškų veido bruožų ir jausmingomis akimis, rodančiomis gilią sielą.

Pirso veidas akimirką sušvelnėjo, tada jis atsakė į klausimą:

– Nesenstančiųjų pasaulis atrodo mažiau susiraukšlėjęs. Ir

gražuolės su maudymosi kostiumėliais nuožmiau varžysis dėl vietos žurnalo *Sports Illustrated* puslapiuose.

Žmonės aplink stalą sukikeno. Visi, išskyrus Deividą.

– Tiesą sakant, pasaulis pasidarys dar tankiau apgyvendintas ir purvinesnis. Tai...

Liza skendėjo mintyse, kol Deividas piešė Pirsui apokalypsinį pasaulio, atsirasiančio jiems sumažinus mirtingumą, paveikslą. Apkalbėjo tai daugybę kartų karštai ginčydamiesi – su šauksmais, ašaromis ir šiurpuliukais nugaroje.

Jai pasirodė keista, kad pirmaisiais projekto metais nė vienas nepagalvojo apie sėkmės kainą. Kolektyvinę trumparegystę aiškino tuo, kad tuomet tikslas atrodė mistinis ir tolimas, ir visi šimtu procentų buvo susitelkę vien į tai, kaip jį pasiekti. Troško visuotinės šlovės ir asmeninio atlygio už atskleistą medicinos paslaptį, didžiausią žmonijos istorijoje.

Tik tada, kai atėjo laikas komandai besti adatas į savo kūną, jų mintys ėmė suktis apie svarbesnius būsimus padarinius. Kokį poveikį tai padarys ekosistemai, ekonomikai ir žmogaus psichikai.

Pirsas trenkė kumščiu į stalą ir atitraukė Lizą nuo minčių, ji grįžo į tikrovę.

– Žmonės ką nors sugalvos. Jie susitvarkys. Visada susitvarkydavo. Žmogus taip sukurtas. Mes prisitaikome prie iššūkių, – Pirsas žiūrėjo į Deividą, kuriam buvo lemta tikrove paversti visas jo svajones, ir jo akys svaidė žaibus.

Liza žinojo, kad sukelti tokią reakciją buvo viena iš Deivido plano dalių. Jis įsiutino Pirsą ne dėl to, kad būtų stokojęs takto ar taktikos.

– Neketinu nusišukti nuo milijardų vien tam, kad palengvinčiau jums sąžinę, – kalbėjo toliau Pirsas. – Galėsite nusi-

pirkti visas pasaulyje įmanomas terapijas, jei to jums reikia. Prakeikimas, galite įkurti visą universitetą, pavadintą jūsų garbei ir skirtą šitai temai. Su savo pinigais galite daryti, ką panorėję. Tik nemėginkite stoti tarp manęs ir mano pinigų.

Iššūkį perėmė Liza, kaip jie ir planavo.

– Niekas neketina stoti tarp tavęs ir tavo didžiųjų pinigų, Pirsai. Norime pasiūlyti kitą būdą jų gauti. Patikėk, tada tavo naujas gyvenimas tikrai bus džiaugsmingesnis.

Pirsas atsisuko į ją. Jis buvo penkiasdešimt ketverių, apie dvidešimt metų vyresnis už bet kurį kitą prie šio stalo, nors į jį pažiūrėjęs tiek neduotum. Kaip ir nepasakytum, kad nesuskaičiuojamus milijonus jis susikrovė perdirbdamas naftą.

Pirsas atrodė kaip atsiskyrėlis, mėgstantis leisti laiką gamtoje, – tiesą sakant, taip ir buvo. Vyras ryškiai žaliomis akimis, kurį galėtum pasiūsti į mišką su peiliu ir jis grįžtų sumedžiojęs lokį. Visuomet su džinsais ir flaneliniais marškiniiais, amžinai susivėlusiais plaukais ir neskusta barzda.

– Žinai geresnį būdą, kaip užsidirbti iš *Eos*, nei parduoti *Big Pharma*? – paklausė Pirsas.

Liza nusišypsojo.

– Daug geresnį. Prašau, leisk man paaiškinti.

– Gerai, – Pirsas atsilošė kėdėje ir užkėlė vieną koją ant stalo. Avėjo turistinius batus, ne kaubojiškus ir jau tikrai ne nublizgintus odinius pusbačius, kokius tikiesi išvysti ant kojų žmogaus, nusileidžiančio asmeninio lėktuvo trapu. Liza neprieštaravo. Ji gali nekreipti dėmesio į šiokią tokią nepagarbą, jei jos investuotojas jausis kaip lyderis ir iš tikrųjų palaikys jos sumanymus.

– *Big Pharma* yra galinga, nes turi mechanizmą, reikalingą plačiai prekiauti. Pardavimo agentus. Ryšius su gydytojais. Lėšų reklamai. Bet kodėl mes turime pardavinėti masėms?

Koja nusileido ir Pirsas palinko į priekį.

– Nori apsiriboti pardavimu tik elitui?

Liza nekrepė dėmesio į klausimą.

– Tarkim, įkainosime *Eos* milijonu dolerių. Pasaulyje yra apie keturiasdešimt milijonų milijonierių, nemažai jų turi daugybę milijonų. Turint omeny jų šeimas ir draugus, veikiausiai nesunkiai įgysime šimtą milijonų vartotojų, kiekvienas atneš po milijoną dolerių. Taigi gauname skaičių su keturiolika nulių, o tai daugiau, nei mes visi aštuoni galėtume išleisti per milijoną metų.

Liza neabejojo, kad Pirsas asmeniškai suskaičiavo savo turtą. Žmogus, turintis banke milijardą, gali šimtą metų kiekvieną valandą išleisti po tūkstantį ir vis tiek jam dar bus likę kalnai turto.

– Tęsk, – pasakė Pirsas. – Tai kokia tavo išvada?

– Kai skaičiai tokie dideli, stengtis maksimaliai susigrąžinti lėšas kvaila. Kokia prasmė, jei niekada negalėsime tų pinigų išleisti?

Pirsas atsakė sąžiningai:

– Išgyvensime pragarą bandydami tai padaryti.

Ir Liza užtrenkė spąstus.

– Ne visai. Jei pasklis bent menkiausias gandas, kad parduodamas nemirtingumas, kiekvienas nemirtingasis taps mirtingųjų kraštutinio priešiško ir išankstinio nusistatymo taikiniu. Galiausiai mus nulinčiuos kilus populistų revoliucijai ir vaisto formulę pavogs. Ir galop kiekvienas galės sau leisti nemirtingumą...

– Ir planeta išgyvens apokaliptinį Deivido scenarijų. Supratau, – pasakė Pirsas. – Dabar mane jau vilioja ta kita galimybė. Viena iš priežasčių, kodėl gyvenu Montanoje, – ten bene ma-

žiausiai užteršta gamta ir vis dar galima matyti žvaigždes. Tai kokia ta alternatyva? Tik nekvailinkit savęs manydami, kad atradimą išlaikysite paslapyje. Tai nesuveiks. Žmonės vis tiek kalbės.

– Tu teisus. Žmonės kalbės. Net jei įkainosime *Eos* šimtu milijonų dolerių ir turėsime reikalų tik su turtingiausiais vartotojais, informacija vis tiek nutekės. Pernelyg pelninga, kad būtų galima išsaugoti paslaptį. O tada bus atliktas tyrimas ir mūsų dramblio kaulo bokštas galiausiai sugrius.

– Taigi, tu nori pamiršti pinigus. Pasitenkinti vien nemirtingumu?

Liza atsikėlė, apėjo stalą ir atsisėdo kampe šalia Pirso.

– Ar tai būtų taip jau blogai?

Ji laukė jaukiai įsitaisiusi visas šešiasdešimt tylos sekundžių, kiti kambaryje užgniaužė kvapą. Tyla buvo slogi, tačiau triukas pavyko. Pirsas būtų nieko vertas, jei negebėtų greitai reaguoti.

– Išėina taip, kad mano dvidešimt aštuoni milijonai investicijų atnešė man nemirtingumą.

– Ir pasitenkinimą, kad būsi vienas iš kelių išrinktųjų. Dar niekas niekada pasaulio istorijoje neturėjo tokio elitinio statuso.

Sekė dar viena kvapą gniaužianti pauzė. Kol Pirsas mąstė, Liza grįžo į ankstesnę vietą prie stalo.

Dar neseniai jis manė, kad teks išeiti tuščiomis, nurašius savo dvidešimt aštuonis milijonus. Dabar jam pasiūlė nenusakomai didelį investicijos pelną, tegul ir ne finansine prasme.

– Galiu su tuo susitaikyti, – atsakė mirktelėjęs. – Ar tai ir yra tavo pasiūlymas?

Liza uždėjo rankas ant kėdės atlošo ir pasilenkė į priekį.

– Ne.

Kompanijos prezidento veidas patamsėjo, nors akys smalsiai sužibo, jis prikando liežuvį. Suprato, kad laukia netikėtas įvykių posūkis.

– Yra būdas, kaip gauti savo pyrago dalį ir ją suvalgyti. Kaip tapti turtingiems ir nemirtingiems ir likti nenulinčiuotiems bei neperpildyti planetos.

Pirsas nusišypsojo supratęs, kad jį apvedė ratu, ir laukė dar vieno maloniai kutenančio apreiškimo.

– Dabar kalbi mano kalba. Koks tas būdas?

– Užuot pardavę *Eos* milijardui žmonių – ar netgi milijonui – parduosime tik vienam.

Pirsas palinksėjo, lėtai, tada greičiau.

– Vienam neįtikėtinai turtingam žmogui. Bet už kokią kainą?

– Už tokią, kad visi nemirtingieji įgytų vienodą finansinį pagrindą. Paprašysime vienodai paskirstyti turtą – į dešimt lygių dalių.

– Norėjai pasakyti – į devynias, – pataisė Pirsas, linktelėdamas į tuščią kėdę.

Visų akys nukrypo į Lizą ir jai suspaudė širdį.

– Devynias, – patvirtino ji.

– Spėju, jau numatei tą laimingąjį? – spustelėjo ją Pirsas, dabar jau nebegalėdamas nuslėpti susijaudinimo.

– Tiksliau, laimingąją. Mano Stanfordo laikų kambario draugė buvo ištekėjusi už Žako Eifelio, velionio naftos magnato.

TREČIAS SKYRIUS

SANDORIS

Po dvidešimties metų Septynių Žvaigždžių sala, Bahamos

Arija Eifel įžengė į savo biblioteką ir pamačiusi aštuonis dėmesingus laukiančius veidus išgyveno *déjà vu*. Neturėjo nustepti. Veidai atrodė lygiai taip pat kaip prieš dvidešimt metų, kai ta pati komanda netikėtai įgriuvo pas ją į šitą patį kambarį.

Amžina jų bendrija susikūrė tūkstantmečio išvakarėse valanda prieš vidurnaktį. Puikus laikas. Netgi poetiškas. Senos eros pabaiga ir naujosios pradžia. Liza net apskaičiavo pristatymą taip, kad kulminacija sutaptų su virš galvos imsiančiais poškėti fejerverkais. Nemirtingumas bus Arijos – jei tik ji pasidalys savo turtu.

Nors šiandiena niekuo neypatinga, Arijai staiga ėmė atrodyti, kad jų laukia fejerverkai. Atmosfera buvo visai kitokia nei per ankstesnius nemirtingųjų susitikimus. Kambaryje tvyrojo neįprasta energija.

Tą didį vakarą tūkstantmečio išvakarėse Liza buvo vienintelė iš aštuonių svečių sąrašė. Kitus septynis į privačią Arijos salą ji atsivežė slapčia.

Žinoma, šiandien jie visi pakviesti, kaip visada kartą per

metus, kai ateidavo Arijos eilė priimti nemirtinguosius pusmetinio susitikimo. Kitus kartus Liza kviesdavo juos pas save į Kaliforniją.

Tą kartą sandorio objektas buvo nemirtingumas – mainais į lygiomis dalimis padalytą jos turtą. Arba, kaip pasakė Liza: „Su *Eos* galėsi turėti jį amžinai. Bent jau devintąją dalį.“

Kadangi net po turto dalybų Arijai liko daugiau nei milijardas banke, neskaitant salos, lėktuvo, jachtos ir taip toliau, – sprendimas buvo akivaizdus.

Tačiau ką jos Stanfordo laikų seserijos narė sugalvojo dabar? Arija matė ypatingą spindesį jos akyse. Iškalbingą kaip plunksna katės nasruose. Bet kokį paukštį ji sumedžiojo?

Arija prisiminė tūkstantmečio išvakares: nepaisydama šimto jos laukiančių turtingų svečių, negalėjo atplėšti akių nuo pri-trenkiančio pristatymo, po to sekė nepaprastas planas.

Šiomis dienomis ji retai priiminėjo svečius.

Tada, stovėdama šitoje pačioje vietoje ir žvelgdama į šituos pačius svečius, Arija nesuprato vieno svarbaus dalyko. Kokia yra slapta kaina būti vienai iš tik devynių nemirtingųjų pasaulyje.

Žengusi šį pavydėtiną žingsnį, ji vienareikšmiškai atsisakė gyvenimo aukštuomenėje. Bendravo vien su tais, kurių gyvenimas begalinis. Su savo nauja amžina šeima.

Arija nužvelgė kambarį, svarstydamą, kokią staigmeną jie surengė. Nors tarp nemirtingųjų buvo mokslininkų ir verslininkų, liberalų ir konservatorių, jų sąjunga buvo tvirta. Tarsi sietų kraujo ryšys. O kaip kitaip? Bendrauti su ne savo rato žmonėmis – su neatspariais laiko dalgiui – buvo neįtikėtina slogu.

Pirasas patvirtino jos spėjimus iškart, vos pradėjęs keturiasdešimtą pusmetinį nemirtingųjų susitikimą.

– Šiandien turime priimti labai svarbų sprendimą. Be abejonės, sunkiausia, kokį mums kada nors teko priimti, ir turėsiantį rimčiausių pasekmių.

Arija studijavo draugų veidus ir galvojo, koks tas svarbusis sprendimas. Matė, jog kiti lygiai taip pat nustebę. Tik Liza ir Kamila, regis, nutuokė, kas laukia. Kodėl visada, net mažiausioje grupelėje, atsiranda frakcijos?

– Kaip jūs visi neabejotinai ne kartą svarstėte, susidūrėme su pavydėtina, bet pavojinga padėtimi: atrodome dvidešimt metų jaunesni, nei rodo mūsų dokumentai. Ilgą laiką dūmėm smalsuoliams akis suokdami apie puikius genus ir sveiką gyvenimo būdą, tačiau atėjo riba.

Visi palinksėjo.

Skirtingai nei Pirsas, kuris lenkė visus dvidešimčia metų, visiems nemirtingiesiems buvo apie penkiasdešimt, tačiau dėl *Eos* jie atrodė trisdešimties, jei ne jaunesni. Tiesą sakant, Arija jau užsiminė apie šią problemą Lizai, kai jos pastarąjį kartą buvo vienos dvi. Jas vis dar siejo seserijos ryšys, nepaisant to, kad gyvenimai ir požiūriai po universiteto išsiskyrė.

– Nusipirkti netikrus tapatybės dokumentus iš pradžių gali pasirodyti tobulas sprendimas, – tęsė Pirsas, – deja, taip nėra. Mes su Liza atlikome išsamų tyrimą ir konsultavomės su įvairiausiais ekspertais. Jie teigė, kad naudotis netikrais dokumentais ilgą laiką bus nepaprastai rizikinga, turint omeny, kiek dėmesio skiriama siekiant užkirsti kelią nelegaliai imigracijai ir patraukti nusikaltėlius baudžiamojon atsakomybėn. Taip pat ekspertai pabrėžė, kad turtingi žmonės yra itin kruopščiai tiriama vyriausybės, turint omeny, kokie jie svarbūs Vidaus pajamų tarnybai. Pasak jų, mes negalime tiesiog taip imti ir *nusipirkti dokumentus*.

– Tuomet kokia alternatyva? – pertraukė Feliksas.

Feliksas Džentris buvo mažiausiai Arijos mėgstamas nemirtingasis. Tais laikais, kai *Eos* dar buvo kompanija, o ne gyvenimo būdas, jis dirbo joje finansų direktoriumi. Ironiška, bet skaičių vyrukas pražilo pirma laiko, plaukus šukavosi tiesiai atgal. Buvo tamsių akių, rimto veido, o nosis atrodė tarsi užriesta replėmis. Jai šitoks derinys atrodė nepatrauklus, kitiems – įdomus. Akivaizdu, kad tokia išvaizda traukdavo moteris, kurioms darė įspūdį galia.

– Kaip tik tai ir turime aptarti, – pasakė Pirsas, jo tonas leido suprasti, kad laukia nemalonus pokalbis. – Suklastotų dokumentų alternatyva – tikri dokumentai.

– Turi omeny – pakeisti tikrus žmones? – paklausė Deividas. – Tikiuosi, nesvarstėte nieko barbariško?

– Jis nori pasakyti, kad reikia sužinoti žmonių, kurie mirė jauni, socialinio draudimo numerius ir pasinaudojus jais gauti tikrus dokumentus, – pasakė Feliksas.

Pirsas pakilo ir ėmė žingsniuoti po kambarį.

– Deja, ne. Vyriausybei puikiai pažįstama ši sena taktika. Turint omeny tai ir vis daugėjant tarpusavy susijusių duomenų bazių, ekspertai atmetė šią galimybę. Deividas buvo teisuus. Vienintelė reali ilgalaikė galimybė – užimti tikrų žmonių vietas.

– Tik kad ji nebus ilgalaikė, – paprieštaravo Deividas. – Procedūrą reikės pakartoti kas kiekvienus dvidešimt metų.

– Sutinku, – ištarė Pirsas stabtelėdamas už Deivido kėdės, taigi šiam pasidarė nejauku leptelėti dar ką nors.

– Ką tiksliai tu siūlai? – paklausė Arija, staiga nerimas nusmelkė jai širdį.

Pirsas atsuko į ją savo skvarbų kaip lazeris žvilgsnį.

– Yra žmonių, užsiimančių tuo, kad sprendžia problemas ir

užkemša visiems burnas. Jie vadinami meistrais. Paprastai tai buvę kariškiai ar teisėsaugos pareigūnai, dažnai turintys teisinį išsilavinimą ar dirbę asmens sargybiniais. Dauguma jų gyvena nelegaliai, tarsi vaiduokliai. Ir visi puikiai moka saugoti paslaptis. Mes su Liza užbėgdami į priekį jau paprašėme surasti geriausią iš geriausių ir pasamdyti.

– Meistras suras kiekvienam iš mūsų pagal išvaizdą tinkamą pakaitalą ir, jei reikės, pasirūpins papildomais reikalavimais, – pridūrė Liza.

– Ar tai iš viso įmanoma? – paklausė Arija. – Surasti mūsų dvynius?

– Jau yra komercinių svetainių, kurios tuo užsiima. Pavyzdžiui, „Nepažįstami dvyniai“, „Surask dvynį“ ar „Aš atrodau kaip tu“. Aišku, reikės minimalių kosmetinių pakeitimų, taip pat persikelti gyventi ten, kur negyvenote nei jūs, nei jūsų pakaitalas.

Feliksas pakirto iš gilių minčių ir pakėlė akis.

– Jei nekalbėtume apie fizinį panašumą – kaip tikėtės apkvailinti tų pakaitalų šeimas ir draugus?

Liza įsiterpė su jai būdingu diplomatinio aplombu:

– Geras klausimas. Mums reikia rinktis tuos, kurie neturi nei vieno, nei kitų. Iš pirmo žvilgsnio skamba kaip neįvykdoma užduotis, bet iš tikrųjų yra nemažai žmonių, neturinčių šeimos arba su ja nebendruojančių. O draugai paprastai atsiranda ir išnyksta pasikeitus geografijai, taigi ši problema išsispręs persikrausčius. Akivaizdu, kad reikia dar daug ką apsvarstyti. Mes su Pirsu daug mąstėme, bet neabejoju, jog ką nors praleidome. Tai dar viena priežastis, dėl kurios norime, kad dalyvautų ekspertas.

– Ar tas ekspertas žinos, kodėl mums reikia pakaitalų? – paklausė Feliksas.

Liza papurtė galvą.

– Ne. Jis nesužinos nei kas mes tokie, nei mūsų statuso. Tik kaip atrodome. Akivaizdu, kad šių duomenų jam reikės norint rasti panašius pakaitalus.

– Mokėsime jam neįtikėtinais dosniai, – pridūrė Pirsas. – Užtektinai, kad visiškai jį kontroliuotume. Kol vyks tapatybės pakeitimo procesas ir vėliau, nes mums reikės žmogaus, spęsančio visas kilsiančias problemas.

Arija jau norėjo klausti, kokių problemų galėtų kilti, bet Liza ištarė:

– Norėčiau paprašyti balsuoti dėl šio pasiūlymo.

Jei kuris iš nemirtingųjų norėjo imtis veiksmų, galėsiančių turėti įtakos visiems, pritarti turėjo grupės dauguma. Arija, kuri prisidėjo vėliau, balsuoti galėjo tik tada, jei būtų lygiosios. Iki šiol jos balso neprireikė.

– Negaliu patikėti, kad mes iš tikrųjų tai svarstome, – ištarė Deividas. – Pakaitalas – tai žmogžudystės eufemizmas. Mes ne žudikai.

– Žinoma, ne, – pasakė Pirsas. – Tiesiog neturime įpročio domėtis, iš kur atsiranda mūsų pietūs, batai, diržai, krepšiai, baldai... Pateisiname veršieną savo lėkštėse, sakydami, kad žmogus mitybos grandinėje yra laipteliu aukščiau už karves, tad lygiai taip pat atleisime sau pakeitę mirtinguosius. Jie neabejotinai yra laipteliu žemiau už mus. Taigi darkart prašau balsuoti.

– Ar tikrai nėra jokio kito būdo? – paklausė Arija.

– Neabejoju, kad rastume! – pasakė Deividas. – Kažką panašaus į tai, kaip gyventi su suklastotais tapatybės dokumentais. Pavyzdžiui, duoti kyšius ar nuolat juos keisti.

Liza žvilgsniu sustabdė Pirsą.

– Apsvarstėme ir šias galimybes. Abi kelia pavojų svarbiausiai taisyklei, kurią priėmėme per pirmą susitikimą prieš dvidešimt metų šiame kambaryje.

– Slaptumas, – sumurmėjo Arija.

– Būtent. Pasaulis neturi žinoti apie mūsų atradimą. Bet kokia pakaitalų alternatyva kelia pavojų pačiai mūsų egzistencijai, nes reikalauja nuolat ir ne po kartą bendrauti su daugybe pašalinių asmenų. Pakaitalų atveju, priešingai, pavojus grės tik jiems. Aplinkybės nedėkingos, užtat sprendimas lengvas.

Liza baigė pakeldama ranką.

– Kas už?

Arija pakerėta žiūrėjo, kaip viena po kitos kyla rankos. Iš pradžių Kamilos, kuri ilgą laiką dirbo Lizos sekretore. Sugadinta palaižūnė, neabejotinai geriausiai atlyginama sekretorė žmonijos istorijoje. Tada Pirso, Lizos bendraminčio. Feliksas irgi nedvejojo. Nieko nuostabaus. Finansų vyrukas moka skaičiuoti ir visada seks paskui pirmą numerį.

Keturi mokslininkai slapukiškai susižvalgė. Jei bent vienas iš jų balsuos už, pasiūlymas bus priimtas.

Arija suprato, kad stebi istorinę akimirką, ir jai užgniaužė kvapą. Didžioji moneta sukosi. Ta moneta buvo jų humaniškuimas. Herbas ar skaičius?

Matė, kaip Erikas ir Risas nepastebimai linktelėjo vienas kitam ir po sekundės abu pakėlė rankas. Kai pasiūlymas buvo priimtas, Alison su Deividu susižvalgė. Dabar jų balsai nereikalingi. Liko tik vienas klausimas: balsuos prieš ar pasiūlymas bus priimtas vienbalsiai.

Po užsėtęsusios pauzės, kuri su kiekviena sekunde darėsi vis nejuokesnė, pasidavė ir paskutiniai du. Veikiau iš solidarumo nei pritardami kitų nuomonei.

– Pasiūlymas priimtas, – pasakė Pirsas neutraliu tonu. –
Rytoj rytą pradėsime ieškoti meistro.

– Nėra reikalo, – pasakė Feliksas. – Esu girdėjęs apie nuostabų vaikiną.

– Tikėjais tik truputį sulėtinti senėjimą. Gauti papildomus kelerius metus.
Gal dešimt. O tu sakai, kad atradote nemirtingumą?

TIM TIGNER (Timas Taineris) pradėjo savo karjerą JAV kariuomenės specialiujų pajėgų kontržvalgyboje šaltojo karo metais. Griuvus Berlyno sienai, jis nuo špionažo perėjo į arbitražą ir perestroikos metu persikėlė į Maskvą, besikuriant ES – į Briuselį, kur vadovavo vienam iš *Johnson & Johnson* padalinių ir keliavo po visą pasaulį, kaip dabar daro jo trilerių personažai. Galiausiai apsisusto Silicio slėnyje, kur prisidėjo prie naujų medicinos technologijų kūrimo. Šiuo metu jis su žmona ir dviem dukterimis gyvena Šiaurės Kalifornijoje. Timas Tigneris – dvylikos bestseleriais tapusių veiksmo trilerių autorius. „Laiko kaina“ – trileris apie vieną didžiausių žmonijos svajonių – nemirtingumą.

Aštuoniems mokslininkams pavyksta sukurti preparatą, kurio injekcija visiškai sustabdo senėjimą. Jų gyvenimą gali nutraukti smurtinė mirtis, tačiau jie niekada nepasens. Ir saugodamiesi išties galės gyventi amžinai. Skamba pasakiškai? Bet jie anaip tol nesiruošia pasidalinti savo atradimu su visu pasauliu. Priešingai – aštuonetas nemirtingųjų ruošiasi padaryti viską, kad niekas nesužinotų jų paslapties. Bet kaip šiems išrinktiesiems nuslėpti, jog metams bėgant jų kūnas nesikeičia? Ir jie suranda siaubingą išei... Tam, kad galėtų niekieno netrukdomi gyventi amžinai, už juos turi mirti kiti. Bet kam rūpi tie kiti?

Vis dėlto saujelė nemirtingųjų per anksti patikėjo savo visagalybe. Ar gali būti, kad tie, kurie klusniai vykdė jų užduotis, galiausiai atsisuko prieš juos pačius? Jei ne, tai kodėl tarp jų netikėtai įsisuko mirtis?

Ir dabar nemirtingieji privalo žaisti žaidimą su mirtimi, kuri seka jų pėdomis.

„Laiko kaina“ – veiksmo trileris, kur kvapą gniaužiančius siužeto posūkius keičia filosofiniai apmąstymai.

Ar taptume geresni, jei žinotume, kad gyvensime amžinai?

Ką paaukotume už nemirtingumą?

Ir apskritai – kiek kainuoja žmogaus gyvenimas?

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt